

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้แบบทดสอบ Rubin’s Self Esteem Scale ในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้รับการคุ้มครองในสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) ซึ่งในวิธีวิทยาหรือระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์แต่เดิมมีการแบ่งตัวของวิธีการวิจัยตามวิธีการเป็นต้นตั้งโดยมีตัวของวิธีการวิจัย (สืบเนื่องมาจากกระบวนทัศน์) คือ การวิจัยเชิงปริมาณ ในกลุ่มสำนักคิดปฏิฐานนิยม (Positivism) ที่มุ่งให้ความสำคัญกับกระบวนการที่เป็นวิทยาศาสตร์มากและมีข้อเท็จจริงที่สามารถพิสูจน์ได้ในเชิงประจักษ์ งานวิจัยเชิงปริมาณใช้สถิติเป็นหลักฐานที่น่าเชื่อถือ เพียงตรง ซึ่งสถิติมีคุณค่ามากเพียงพอที่จะทำให้งานวิจัยมีความน่าเชื่อมีส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ในยุคหลังปฏิฐานนิยมมีข้อจำกัดเชิงสถิติ ตัวเลขต่าง ๆ แต่ก็ช่วยทำให้เห็นภาพเชิงลึก การเก็บข้อมูลระดับกลุ่มตัวอย่างน้อยสามารถเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้ดีกว่าอย่างของสำนักปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) สำนักตีความ (Cruz and Jone, 2004, p. 63) วิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพต่างแย่งชิงพื้นที่ในการอธิบายปรากฏการณ์ที่แตกต่างกันออกไปตามความคิดความเชื่อที่ตนมั่นใจในการแสวงหาความรู้ การช่วงชิงพื้นที่ของการวิจัยทั้งสอง Merton และ Kendall (1964 อ้างถึงใน ผ่องพรรณ ทรัพย์มงคลกุล และ สุภาพ ฉัตรภรณ์, 2549, น. 285) อภิปรายถึงแนวความคิดที่จะเอนเข้าหากันระหว่างวิธีวิทยาการวิจัยทั้งสองชี้ว่า

“...การวิจัยทางวิทยาศาสตร์สังคมน่าจะเลิกการแบ่งแยกชั่ว (ที่จอมปลอม) ระหว่างวิธีการเชิงคุณภาพและวิธีการเชิงปริมาณ ขณะนี้นักวิจัยเริ่มพูดถึงการผสมผสานข้อดีของทั้งสองแนวทางบ้างแล้ว แต่ปัญหาอยู่ที่ว่า ตรงจุดไหนที่จะเป็นจุดร่วมที่ลงตัว....”

ทำให้ในช่วงระยะหลัง ทศวรรษที่ 1990s มีแนวโน้มชัดเจนขึ้นว่านักวิจัยทั้งสองแขนงเปิดตัวเองมากขึ้นในการยอมรับข้อดี-ข้อจำกัดของแต่ละแนวทาง และเริ่มกล่าวถึงการผสมผสานวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น นักวิจัยเชิงปริมาณเริ่มใช้กลยุทธ์ “การวิจัยผสมวิธี” โดยเฉพาะในการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluative Research) ซึ่งจะเน้นความสำคัญของการได้ข้อมูลหลายด้านและครอบคลุมเพื่อใช้ในการตัดสินใจ

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงเลือกใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) เพื่อให้การวิจัยมีความรอบด้านและมีความครอบคลุมในทุกมิติ โดยใช้การผสมผสานในระดับกลยุทธ์ และใช้รูปแบบ “แบบนำ-แบบรอง” (Dominant-less dominant Design) โดยเป็นการวิจัยที่ดำเนินการด้วยวิธีการวิจัยหลักแนวทางใดแนวทางหนึ่ง การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก

และเสริมด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ หรือที่เรียกว่า “Explanatory Design” โดยการนำการวิจัยเชิงปริมาณ และตามด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อช่วยอธิบายให้เกิดความชัดลึก (McMillan, 2004 อ้างถึงใน ผ่องพรรณ ทรัพย์มงคล และ สุภาพ จัตุราภรณ์, 2549, น. 290-291)

วิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยโดยอาศัยระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมวิธีจึงต้องอาศัยวิธีการ (Methods) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย

1. การศึกษาจากเอกสาร (Documentary Study) โดยศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์จากหนังสือ ตำราทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ บทความทางวิชาการ ข้อมูลจากงานวิจัยที่เผยแพร่ในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ วิทยานิพนธ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Study) วิธีการวิจัยเชิงปริมาณอาศัยแบบทดสอบแบบทดสอบคุณค่าในตนเอง Rubin's Self Esteem Scale กับกลุ่มตัวอย่าง 103 ราย วิธีการเชิงคุณภาพอาศัย การสังเกต การสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 ราย และการสนทนากลุ่มจำนวน 5 ราย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเด็กหญิงและผู้หญิงซึ่งตกเป็นผู้เสียหายจากขบวนการค้ามนุษย์และเด็กที่ถูกทารุณกรรม ที่พักอยู่ในสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ จังหวัดนนทบุรีเฉพาะผู้ที่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้โดยพิจารณาจากข้อมูลภูมิหลังโดยสอบถามนักสังคมสงเคราะห์และนักจิตวิทยา และทดลองพูดคุยระหว่างกันกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 103 คน ในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณจะการใช้การสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) กับกลุ่มเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์ และกลุ่มเด็กที่ถูกทารุณกรรม ในส่วนของการศึกษาเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสัมภาษณ์กลุ่มเล็กและการสนทนากลุ่มใช้การสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงเช่นเดียวกันจำนวนกลุ่มตัวอย่าง (ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย) ในส่วนนี้ จำนวน 5 คน

ตารางที่ 3.1

สถิติผู้รับการคุ้มครอง ณ วันที่ 15 ธันวาคม 2549

ผู้รับ/สัญชาติ	จำนวน/คน
ผู้รับการคุ้มครอง สัญชาติไทย	109
ผู้รับการคุ้มครอง ต่างชาติ	265
รวม	374

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แบบทดสอบคุณค่าในตนเอง Rubin's Self Esteem Scale ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งในหนังสือคู่มือการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสำหรับครูที่ปรึกษาชุดปรับตัว...ปรับใจ ตามวัย...สดใส บรรณาธิการโดย เสาวนีย์ พัฒนอมร และ สุวัฒนา ศรีพันธุ์ พิมพ์ครั้งที่ 1 สิงหาคม 2546 จัดพิมพ์โดย สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบที่ให้รายงานตัวเอง ประกอบด้วยข้อความ 62 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อความเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ (Self concept) จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบรับหรือปฏิเสธ

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem Scale) จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบ rating scale 4 ระดับ ได้แก่ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” “เห็นด้วย” “ไม่เห็นด้วย” หรือ “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ในแต่ละข้อมีการตรวจให้คะแนนแตกต่างกันตามลักษณะของข้อความ ดังนี้

ตอนที่ 3 เป็นการประเมินอัตมโนทัศน์ (Self Concept Rating) จำนวน 22 ข้อ เป็นแบบ rating scale 5 ระดับ (1-5) “ไม่เคยเลย” “ไม่บ่อยนัก” “บางครั้ง” “บ่อยครั้ง” หรือ “ตลอดมา” และในแต่ละข้อมีการตรวจให้คะแนนแตกต่างกัน

2. การสังเกต (Observation) การเก็บข้อมูลโดยการสังเกตเป็นการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยได้เฝ้าการดูปรากฏการณ์บางอย่างที่เกิดขึ้นในกลุ่มผู้ถูกสังเกตอย่างตั้งใจ และมีการวางแผนเป็นระบบ เพื่อหาคำตอบที่สนองวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยอาศัยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ การมองเห็น การฟัง การได้กลิ่น การลิ้มรส และการสัมผัสและทำการบันทึกสิ่งที่ได้พบเห็นอย่างเป็นระบบ (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, น. 2547, น. 141) การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะใช้ การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม

(Participation Observation) คือ การเข้าร่วมในสถานการณ์ กิจกรรมที่เกิดขึ้นกับกลุ่มตัวอย่าง และการสังเกตโดยไม่มีส่วนร่วม (Non-participation Observation) โดยเป็นผู้เฝ้ามองจากภายนอก การสังเกตในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาจะลงในภาคสนามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การสัมภาษณ์ลุ่มลึก (In-depth Interview) การสัมภาษณ์ก็เป็นอีกวิธีการหนึ่งในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยที่การสัมภาษณ์เชิงลึกระหว่างผู้ศึกษา กับผู้ที่ถูกศึกษาโดยเป็นการสนทนากันอย่างมีทิศทาง มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนเพื่อให้ผู้ศึกษาวิจัยมีความเข้าใจที่ชัดเจนจากชีวิตเรื่องราวต่าง ๆ การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างโดยปกตินักวิจัยจะกำหนดคำถามที่พอจะตัดสินใจได้ว่าจะถามอะไรบ้าง หรือใช้คำสำคัญ (Keywords) เป็นเครื่องชี้นำในการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์นี้เป็นการศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์ที่มีความพื้นฐานที่ดีอยู่แล้วเพราะการสัมภาษณ์เป็นทักษะหนึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูล (Cruz and Jone, 2004, p. 111) การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะใช้กลุ่มตัวอย่างสำหรับการสัมภาษณ์ลุ่มลึกจำนวน 10 คน

4. การสนทนากลุ่ม การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้การสนทนากลุ่มเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่ง การสนทนากลุ่มนี้มีแนวคิดเกี่ยวกับพลวัตกลุ่มและจิตวิทยากลุ่มเป็นพื้นฐานของการปฏิบัติการ การสนทนากลุ่มรวมศูนย์ความสนใจในประเด็นเฉพาะของกลุ่มบุคคลรวมกัน และสนทนาหรืออภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นที่มีกรอบวางไว้แน่นอน กลุ่มสนทนาประกอบด้วยผู้เข้าร่วมประมาณ 7-10 คน ที่คัดเลือกเข้ามาเข้ากลุ่มโดยใช้หลักเกณฑ์ที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ หรือลักษณะทางจิตวิทยา หรือทางทัศนคติ หรือพฤติกรรมที่มีความใกล้เคียงกัน (กิตติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์, 2546, น. 144-145; ชาย โพธิ์สิตา, 2547, น. 217) โดยผู้ศึกษาจะทำหน้าที่ “ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม” ร่วมกับผู้เข้าร่วมจำนวน 5 คน

5. การจดบันทึกและการบันทึกเสียง การจดบันทึกและการบันทึกเสียงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้งานวิจัยชิ้นนี้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างเหมาะสม การจดบันทึกในงานวิจัยชิ้นนี้จะใช้ในกระบวนการทุกขั้นตอนเพื่อความครบถ้วนในทุกประเด็น

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การพัฒนาการนำเสนอข้อมูลของแบบทดสอบคุณค่าในตนเอง Rubin's Self Esteem Scale ผู้ศึกษาได้ปรับปรุงและพัฒนาแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale คือ (1) ปรับรูปแบบของแบบทดสอบคุณค่าในตนเอง Rubin's Self Esteem Scale ให้อยู่ในรูปแบบตารางคล้ายกับแบบสอบถามเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมองเห็นได้เด่นชัด (2) อธิบายรายละเอียดให้ชัดเจนก่อนการดำเนินการกระบวนการวัดคุณค่าในตนเองโดยใช้ แบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale กับกลุ่มตัวอย่าง

(3) พัฒนาการนำเสนอโดยอาศัยรูปแบบของแบบทดสอบ Coopersmith Self-Esteem Inventory: CDEI ในการศึกษาของ สุจิตรา แก้วศรีนวล (2547) เรื่อง ประสิทธิภาพของสื่อสร้างสรรค์ที่มีต่อการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกทารุณกรรม ซึ่งได้นำเสนอระดับคะแนนของผู้ตอบแบบทดสอบ Coopersmith Self-Esteem Inventory โดยนำคะแนนผู้ตอบในแต่ละข้อมาเรียงตามระดับคะแนน ข้อความทางลบเรียงจากผู้ตอบจำนวนมาก-น้อย ส่วนข้อความทางบวกเรียงจากจำนวนผู้ตอบน้อย-มาก

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบแบบประเมินด้วยตนเองในเรื่องความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale แต่ละฉบับ

ตอนที่ 1

- เมื่อข้อความมีลักษณะทางบวก
ได้แก่ ข้อ 5, 6, 7, 9, 11, 12, 14, 15, 21, 24, 26, 28 และ 30
ถ้าตอบ “ใช่” ได้ 2 คะแนน
ถ้าตอบ “ไม่ใช่” ได้ 1 คะแนน
- เมื่อข้อความมีลักษณะทางลบ
ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 8, 10, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 25, 27 และ 29
ถ้าตอบ “ใช่” ได้ 1 คะแนน
ถ้าตอบ “ไม่ใช่” ได้ 2 คะแนน

ตอนที่ 2

- เมื่อข้อความมีลักษณะทางบวก
ได้แก่ ข้อ 31, 32, 34, 36 และ 37
ถ้าตอบ “ก” หรือ “ข” ได้ 2 คะแนน
ถ้าตอบ “ค” หรือ “ง” ได้ 1 คะแนน
- เมื่อข้อความมีลักษณะทางลบ
ได้แก่ ข้อ 33, 35, 38, 39 และ 40
ถ้าตอบ “ก” หรือ “ข” ได้ 1 คะแนน
ถ้าตอบ “ค” หรือ “ง” ได้ 2 คะแนน

ตอนที่ 3

- เมื่อข้อความมีลักษณะทางบวก

ได้แก่ ข้อ 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52, 53, 54, 55, 57, 58, 60, 61 และ 62

ถ้าตอบ “1” จะได้ 1 คะแนน

ถ้าตอบ “2” จะได้ 2 คะแนน

ถ้าตอบ “3” จะได้ 3 คะแนน

ถ้าตอบ “4” จะได้ 4 คะแนน

ถ้าตอบ “5” จะได้ 5 คะแนน

เมื่อข้อความมีลักษณะทางลบ

ได้แก่ ข้อ 50, 56 และ 59

ถ้าตอบ “1” จะได้ 5 คะแนน

ถ้าตอบ “2” จะได้ 4 คะแนน

ถ้าตอบ “3” จะได้ 3 คะแนน

ถ้าตอบ “4” จะได้ 2 คะแนน

ถ้าตอบ “5” จะได้ 1 คะแนน

แบบทดสอบคุณค่าในตนเอง Rubin's Self Esteem Scale ที่ใช้มาตรวัดแบบ Rating Scale เกณฑ์การแปลผลตามระดับคะแนนเฉลี่ย คือ

4.21-5.00 หมายถึง มีเกณฑ์ระดับมากที่สุด

3.41-4.20 หมายถึง มีเกณฑ์ระดับมาก

2.61-3.40 หมายถึง มีเกณฑ์ระดับปานกลาง

1.81-2.60 หมายถึง มีเกณฑ์ระดับน้อย

1.00-1.80 หมายถึง มีเกณฑ์ระดับ น้อยที่สุด

2. ในส่วนของวิธีการเชิงคุณภาพ นำข้อมูลที่ได้มาจากเอกสาร การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ และการจดบันทึกนำมาวิเคราะห์ดำเนินการอธิบายประกอบงานวิจัยเชิงปริมาณ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ต่อโดยการตีความข้อมูลแล้วพรรณนา (descriptive) ในแต่ละประเด็นของแบบทดสอบเชิงปริมาณ

สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ (Percentage)
2. การหาค่ามัธยฐานเลขคณิต (Mean)
3. การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. การหาค่าทางสถิติ เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้ Chi-Square กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

การเข้าถึงกลุ่มตัวอย่าง

การเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้ใช้กระบวนการที่คำนึงถึงจรรยาบรรณในการวิจัยและจรรยาบรรณของนักสังคมสงเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในกระบวนการแรกของการเก็บข้อมูล จนกระทั่งในกระบวนการสุดท้ายของการเก็บข้อมูลโดยซึ่งผู้ศึกษาได้แบ่งกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ระยะ ได้แก่

กระบวนการก่อนเก็บรวบรวมข้อมูล

ในเบื้องต้นก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้ศึกษาได้ทำหนังสือราชการเพื่อขออนุญาตใช้แบบทดสอบคุณค่าในตนเอง Rubin's Self Esteem Scale ซึ่งออกให้โดยคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ไปถึงกรมสุขภาพจิตซึ่งเป็นหน่วยงานที่ผลิตสื่อเรื่องคู่มือการจัดกิจกรรม “ฝึกคิดแก้ปัญหา พัฒนา EQ” สำหรับศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่น จัดพิมพ์โดย: สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งในระยะเวลาต่อมาผู้ศึกษาได้รับหนังสือราชการกรมสุขภาพจิตตอบกลับมาว่าได้อ้างอิงมาจากหนังสือคู่มือการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสำหรับครูที่ปรึกษาชุดปรับตัว...ปรับใจตามวัย...สดใส เสาวนีย์ พัฒนอมร และ สุวัฒนา ศรีพันธุ์ พิมพ์ครั้งที่ 1 สิงหาคม 2546 จัดพิมพ์โดย สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสามารถใช้แบบทดสอบคุณค่าในตนเอง Rubin's Self Esteem Scale ได้เพียงแค่จำเป็นต้องอ้างอิงข้อมูลจากสถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์เท่านั้น ผู้ศึกษาจึงอ้างอิงจากสถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์

ผู้ศึกษาได้เริ่มต้นการศึกษาโดยเข้าร่วมการจัดกิจกรรมกลุ่มเพิ่มการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนหญิงสถานพัฒนาและคุ้มครองอาชีพบ้านเกร็ดตระการ ร่วมกับ

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กโดยการจัดกิจกรรมในครั้งนั้นอาศัย “ละคร” เป็นเครื่องมือในการสร้างคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนซึ่งผู้ศึกษามีโอกาสได้เข้าสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมในช่วงของการซ้อมการแสดงในรอบสุดท้าย และ ได้รับชมการแสดงละครที่เด็กและเยาวชนหญิงได้สร้างสรรค์ขึ้นมาด้วย รวมไปถึงมีโอกาสได้มอบของที่ระลึกแก่เด็กและเยาวชนด้วย การเข้าสังเกตการณ์ในครั้งนี้ผู้ศึกษาเห็นถึงความสามารถในการแสดงของเด็กและเยาวชน และที่สำคัญเห็นถึงพลังในการดำเนินชีวิตของเด็ก ๆ กลุ่มนี้ด้วย

การเข้าศึกษาในครั้งที่ 2 วันที่ 23 มกราคม 2550 ในครั้งนี้ผู้ศึกษาเริ่มดำเนินการสร้างสัมพันธภาพอย่างเป็นทางการกับเด็กและเยาวชนในสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ และที่สำคัญกับเจ้าหน้าที่ห้องปรับสภาพที่ดูแลประสานงาน คัดเลือกเด็กและเยาวชนเข้าร่วมการศึกษาในครั้งนี้ การเข้าศึกษาในครั้งที่ 2 ผู้ศึกษาจึงยังไม่ได้เริ่มต้นเก็บข้อมูลแม้แต่รายเดียว ผู้ศึกษาได้เริ่มต้นจากการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของเด็กและเยาวชนหญิงในห้องปรับสภาพ นอกจากนั้นยังได้ร่วมสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม หรือการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของห้องปรับสภาพที่ได้ดำเนินการทั้งการปรับปรุงดูแลสภาพห้อง การร้องเพลง และกิจกรรมกลุ่มอื่น ๆ ทุกกิจกรรมที่ห้องปรับสภาพได้จัดขึ้น

การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ก่อนที่จะเริ่มดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงนั้น ผู้ศึกษามีความเห็นว่าจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ก็เพื่อสัมพันธภาพ และการสร้างความไว้วางใจให้แก่เด็กและเยาวชนหญิงในสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ ประโยชน์สูงสุดที่เกิดขึ้น ได้แก่ การที่เด็กและเยาวชนเรียกผู้ศึกษาว่า “ครู” หรือ “ครูวันนี้มาทำอะไร” แสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนที่นี้มองผู้ศึกษาอย่างเป็น “คนใน” ซึ่งตรงนี้มีคุณค่าอย่างยิ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งที่ 3-9 ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพราะใช้วิธีการศึกษาแบบผสม (Mixed Method) ในกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ในส่วนของวิธีการเชิงปริมาณผู้ศึกษาได้ให้ทางกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบคุณค่าในตนเอง Rubin's Self Esteem Scale ในห้องให้คำปรึกษา และห้องที่เป็นสัดส่วนเฉพาะโดยไม่ให้บุคคลอื่น ๆ รบกวนการตอบข้อคำถามในแบบทดสอบ นอกจากนี้ในรายที่เป็นชาวต่างชาติ แต่สามารถสื่อสารได้ผู้ศึกษาก็จะจัดให้มีล่ามทำหน้าที่แปลความหมายข้อคำถามให้ด้วย วิธีการเชิงคุณภาพก็ดำเนินการเมื่อมั่นใจในการสร้างสัมพันธภาพในกระบวนการวิจัยระดับหนึ่งแล้ว

กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพของผู้ศึกษายังมีข้อท้าทายอีกประการหนึ่ง คือ ประเด็นเรื่องความแตกต่างทางเพศของผู้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง นั่นคือ ผู้ศึกษาเป็นผู้ชาย ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างทุกรายเป็นผู้หญิง ข้อแตกต่างระหว่างเพศเหล่านี้อาจเป็นอุปสรรคในการสัมภาษณ์เชิงลึกเพราะเนื้อหาการสัมภาษณ์จำเป็นต้องกล่าวอ้างถึงการถูกทำร้ายและถูกทารุณกรรมจากกลุ่มขบวนการค้ายาเสพติด หรือบุคคลอื่นซึ่งประเด็นคำถามเหล่านี้มีความเปราะบางและละเอียดอ่อนอย่างยิ่ง รวมถึงคำถามที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าในตัวเองและการมองตนเอง คำถามเหล่านี้ผู้ศึกษาต้องใช้ความพยายามใช้หลักการและทักษะการสัมภาษณ์ด้านสังคมสงเคราะห์นำมาใช้ในการวิจัย ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบลุ่มลึก ผู้ศึกษาได้นำองค์ประกอบของหลักการด้านสังคมสงเคราะห์ซึ่งคำนึงถึงการซึ่งหลักการเคารพ (Respect) คุณค่าในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และหลักการตัดสินใจด้วยตนเอง (Self-Determination) โดยไม่ละเมิดสวัสดิภาพหรือสวัสดิการของเด็กและเยาวชนโดยเห็นแต่ประโยชน์ของการศึกษา คุณค่าของการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่เกิดขึ้นก็เป็นส่วนหนึ่งจากความตั้งใจของผู้ศึกษาและโอกาสที่กลุ่มตัวอย่างเปิดพื้นที่ให้กับผู้ศึกษาเข้าร่วมศึกษาประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับกลุ่มตัวอย่าง

ที่สำคัญที่สุด การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ระลึกถึงจรรยาบรรณนักวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการที่ (ข้อ 4) ผู้วิจัยต้องมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ศึกษาวิจัย ไม่ว่าจะเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต ต้องดำเนินการด้วยความระมัดระวัง และเที่ยงตรงในการวิจัยที่เกี่ยวกับคน สัตว์ พืช ศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีจิตสำนึกและมีปณิธานที่จะอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมด้วย และมีความรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดแก่ตนเอง และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา และ (ข้อ 5) ผู้วิจัยต้องเคารพศักดิ์ศรีและสิทธิของมนุษย์ที่ใช้เป็นตัวอย่างในการทำวิจัย ต้องไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ทางวิชาการจนละเลยและขาดความเคารพในศักดิ์ศรีของเพื่อนมนุษย์ ต้องถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะอธิบายจุดมุ่งหมายของการวิจัยแก่บุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยไม่หลอกลวงหรือบีบบังคับและไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ต้องดูแลป้องกันสิทธิประโยชน์และรักษาความลับของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง และด้วยเหตุที่ผู้ศึกษาในสายสังคมสงเคราะห์ย่อมต้องคำนึงถึงจรรยาบรรณของนักสังคมสงเคราะห์ด้วยในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ จรรยาบรรณของนักสังคมสงเคราะห์ของสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ข้อที่ 3 นักสังคมสงเคราะห์จะต้องเคารพในศักดิ์ศรีและไม่เปิดเผยเรื่องราวส่วนตัวของผู้มารับบริการ

กระบวนการเก็บรวบรวมได้คำนึงถึงจริยธรรมข้อที่ 4 และข้อที่ 5 ผู้ศึกษาได้ระมัดระวังอย่างยิ่งเพราะการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นมนุษย์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาจะอธิบายเนื้อหาการวิจัยแก่กลุ่มตัวอย่างทุกครั้งว่าเป็นการศึกษาเรื่องการวัดคุณค่าในตนเองและสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ และจะขออนุญาตใช้ข้อมูลจากการคำนวณคะแนนในแบบทดสอบ และที่สำคัญ

ผู้ศึกษาจะอธิบายให้ทางเลือกเสมอว่าหากในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างรู้สึกอึดอัด หรือ ไม่ประสงค์ทำต่อ ผู้ศึกษาจะไม่บังคับ

นอกจากนี้ในแบบทดสอบช่วงต้นผู้ศึกษาได้ระบุตัวแปรต้นทั้งที่เกี่ยวกับ เพศ อายุ และการเข้าสู่ขบวนการค้ามนุษย์ และลักษณะการถูกทารุณกรรมซึ่งเป็นคำถามที่ละเอียดอ่อนมาก รวมถึงอาจมีผลกระทบต่อจิตใจเด็กและเยาวชนหญิง ผู้ศึกษาจึงเลือกไม่สอบถาม แต่ใช้วิธีการอ่านจากแฟ้มทะเบียนประวัติของเด็กและเยาวชนหญิงจากฝ่ายแรกจับในห้องปรับสภาพเอง เพื่อไม่เป็นการทำร้ายซ้ำกับกลุ่มเด็กและเยาวชนหญิง

ในกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้พยายามระมัดระวัง และคำนึงถึงจรรยาบรรณของนักวิจัยและจรรยาบรรณของนักสังคมสงเคราะห์อย่างเต็มที่เพื่อให้งานวิจัยในหมวดวิชาวิจัยของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มีจุดแข็งต่อความละเอียดอ่อนในการศึกษาและคำนึงถึงจรรยาบรรณและจะเป็นผลดีต่องานศึกษาในครั้งนี้อีกด้วย

การนำเสนอผลการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการศึกษาวิจัย เป็นการบรรยายในเชิงพรรณนาประกอบตารางอธิบาย โดยแบ่งเนื้อหาการนำเสนอออกเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ที่มาและความสำคัญของปัญหา มูลเหตุจูงใจในการศึกษา วัตถุประสงค์ นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ขอบเขตในการวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับ

บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นการค้นคว้าและทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย เป็นการอธิบายลักษณะและกระบวนการในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

บทที่ 4 ผลการศึกษา เป็นการนำเสนอข้อเท็จจริงที่ได้จากการศึกษา โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติประกอบการพรรณนา

บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ เป็นการสรุปข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการศึกษา ตลอดจนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้และการวิจัยในครั้งต่อไป

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และรายงานวิจัยต่าง ๆ	2 เดือน
2. เตรียมเค้าโครงวิทยานิพนธ์ และสอบเค้าโครง ฯ	1 เดือน
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล	3 เดือน
4. การเปลี่ยนรหัสตัวเลขและคำนวณคะแนนด้วยโปรแกรม SPSS	1 เดือน
5. การวิเคราะห์ข้อมูล	4 เดือน
6. เขียนรายงาน นำเสนอ และจัดพิมพ์	1 เดือน
รวม	12 เดือน